

Taaldenken stimuleren in spel

14 januari 2026

Als leren je lief is

1

5 didactische impulsen

Spelbegeleiding vanuit 5 didactische impulsen:

1. Oriënteren
2. Structureren en verdiepen
3. Verbreden en verbinden
4. Toevoegen
5. Reflecteren

4

5

6

Zelfreflectie

- In hoeverre vraag je jezelf weleens af hoeveel vragen je stelt?
- In hoeverre vraag je jezelf weleens af welke vragen je stelt?
- Op welk niveau stel je je vragen?
- In hoeverre varieer je bewust door bepaalde vraagtypes te gebruiken?

7

Didactische kansen

De soorten vragen die kinderen horen zijn van invloed op het **gebruik van soorten vragen** van kinderen zelf.

Letterlijke vragen: kinderen gaan letten op details

Vragen die meer aanzetten tot nadenken: laten kinderen meer nadenken en nodigen ook uit om zelf denkvragen te gaan stellen.

Hogan et al. 2011; Kleeck, 2008; Potocki et al, 2013; Zucker et al 2010; Zucker et al., 2013

10

Soorten vragen

LOTS (lagere denkvaardigheden)

Kinderen kunnen antwoorden letterlijk reproduceren

HOTS (hogere denkvaardigheden)

Zetten kinderen aan tot nadenken, dagen uit tot complexere antwoorden en stimuleren tot het leggen van relaties.

11

Taal- denkontwikkeling

- **Benoemen**
(1- 1,5 jaar)
- **Beschrijven**
(1,5 – 3 jaar)
- **Verbanden leggen en ordenen**
(3 – 4 jaar)
- **Voorspellen en redeneren**
(4- 6 jaar)

Van concreet...
(het hier en nu)

naar...

Abstract
(buiten hier en nu)

**Hogere
denkvaardigheden**

12

Niveaus van vragen

Niveau I: Benoemen (leeftijd 2-3 jaar)	Niveau II: Beschrijven (leeftijd 3-4 jaar)	Niveau III: Ordenen (leeftijd 4-5 jaar)	Niveau IV: Redeneren (leeftijd (6jaar >))
Waar is? Waar is er nog zo één? Wat denk je dat dit is? Wie denk je dat dit is? Dit zijn allemaal ... Laat me de ... eens zien Wie was het die? Wat zei ...?	Wat gebeurt er hier/nou? Wat kun je met ... doen? Hoe ziet ... eruit? Wat is het verschil tussen ...? Wat hoort bij elkaar? Waar zie je iets dat ... (rond) is? Wanneer doe je ... aan?	Wat gebeurde er eerst? Wat gebeurde er daarna? Wat is het belangrijkste? Wat moeten we allemaal doen als we ... gaan maken? Wat is hetzelfde bij ... en ...? Wat denk je dat er niet ... Wat zou ... zeggen/doen?	Hoe komt het dat? Leg eens uit waarom ...? Als dit gebeurt, wat dan? Op welke manier kunnen we? Wat zou je kunnen doen als? Wat zal er gebeuren als ...? Waarom kunnen we dat gebruiken? Hoe weten we dat....?

16

Uw adviseur

Lyssa Keetels

Innovatie- en organisatieadviseur
CED-groep jonge kind

- Opbrengstgericht werken en onderwijskwaliteit
- Trainer Vreedzaam
- Trainer Sil op school
- Trainer Kijk!

- l.keetels@cedgroep.nl
- 06-42557834

21